

معرفی مقالات پژوهشی دانشکده‌های مهندسی برق و کامپیوتر

دانشگاه صنعتی شریف (۱۳۸۴)

آمده و موفق به فهم جهان می‌شود. با توجه به مشکلات یاد شده، وجود رویکردهای عددی و نمادینی که قادر باشند انواع عدم قطعیت در اطلاعات را مدل کنند ضروری است و این مهم یکی از اهداف هوش مصنوعی است.

از دیدگاه آمیزش اطلاعات، اطلاعات نه به طور اختیاری، بلکه به طور انتخابی و منظوردار به لایه‌های بالایی شناخت ارسال می‌شوند. به همین دلیل سازوکار توجه باید در هر مدل آمیزش اطلاعات مغز منظور شود و ماهیت جهت‌دار ادراکات و حالات ذهنی ما با عنوان «اراده» یکی از مشکلات عمدۀ هوش مصنوعی است.

از دیدگاه روان شناختی دو حالت ذهنی باور و دانش به تفکیک اطلاعات نامطمئن و مطمئن در مغز مربوط است، ولذا در نظر گرفتن این دو حالت ذهنی در مدل‌سازی آمیزش اطلاعات ضروری است. اساساً ما آمیزش اطلاعات را نوعی رویکرد به معرفت‌شناسی می‌دانیم که در آن سعی می‌شود براساس اطلاعات نادقيق (باورها) به اطلاعات دقیق (دانش) برسیم. از این رو، به دلیل عدم پیشرفت رویکردهای فیزیکی به مغز، در این طرح پژوهشی سعی شده است با کمک رویکرد کارکردنی به ویژگی‌های مغز نگریسته شود.

کاربرد میکروکنترلرهای در مصارف صنعتی

سیروس صدقی (استادیار)

محمدحسین رادفر (دانشجوی کارشناسی)

در این گزارش طراحی سه مورد از کاربرد میکروکنترلرهای در دستگاه‌های صنعتی ارائه شده است. مورد اول مدار درایور هد یک چاپگر جوهرافشان صنعتی با دقت بالاست. مورد دوم یک کنترلر برق دیجیتال است که قابلیت ذخیره‌سازی اطلاعات و ارسال به رایانه را دارد. و مورد سوم یک «سورت» صنعتی برای جداسازی قطعات در یک کارخانه شاتون‌سازی است.

بررسی و اصلاح پاسخ زمانی یک سیستم با تعیین ضرایب

معادله مشخصه آن

محمد حائری (دانشیار)

نوشین بیگدلی (دانشجوی دکتری)

دانشکده‌ی مهندسی برق

طراحی و پیاده‌سازی یک سیستم شبیه‌سازی کامپیوتری جهت تصویربرداری ماوراء صوت جهانگیر توکلی (استادیار)

هدف اصلی این پروژه طراحی و پیاده‌سازی یک سیستم کامل شبیه‌سازی رایانه‌یی به منظور شبیه‌سازی سیستم‌های مدرن تصویربرداری ماوراء صوت مبتنی بر مدل‌های آرایه‌یی با مشخصات واقعی است. در مرحله‌ی اول این طرح که شامل فاز مطالعاتی است، روش‌های اصلی که تاکنون برای مدل‌سازی انتشار امواج ماوراء صوت توسط محققین مختلف ارائه شده‌اند مورد بررسی کامل قرار گرفت. این روش‌ها عبارتند از:

-Rayleigh Diffraction Integral

-Angular Spectrum

-Spatial Impulse Response

پس از مطالعه‌ی جامع روش‌های یاد شده، روش سوم به دلیل دقت و سرعت بالا به عنوان روش اصلی برای طراحی و پیاده‌سازی سیستم شبیه‌سازی موضوع این طرح انتخاب شد. طی ۶ ماه اول، مطالعات و آزمایش‌های اولیه الگوریتم‌های هسته مورد نیاز انجام شد و نمونه‌ی اولیه محیط واسطه گرافیکی طراحی و پیاده‌سازی شد.

در مرحله‌ی بعدی اجرای طرح که زمانی معادل ۱۲ ماه برای آن در نظر گرفته شده است، کلیه الگوریتم‌های لازم برای انجام شبیه‌سازی‌های انتشار و انعکاس امواج ماوراء صوت در بافت‌های زیست‌شناختی طراحی و به صورت یک برنامه جامع حول GUI طراحی شده پیاده‌سازی و آزمایش خواهد شد.

ادغام طبیعی اطلاعات و مدل‌سازی آن

محمدحسن باستانی (دانشیار)

فرهاد نادریان (کارشناس ارشد)

اطلاعات خروجی ادراکات حسی در مغز دارای انواع کاستی‌ها است که از آن جمله می‌توان به نامطمئن، غیردقیق، مبهم، ناکامل، ناسازگار و وابسته بودن به بافتار اشاره کرد. مغز به خوبی بر این کاستی‌ها فائق

می‌شود. سپس چند ساختار جدید برای رفع عیب پیشنهاد، و عملکرد آنها با هم مقایسه می‌شود.

کاربرد بسطهای هیلبرتی در آنالیز ساختارهای نانوآپتیکی و

فوتونیک کریستال‌ها

بیژن رسیدیان (استاد)

میثم رضا چمن‌زار (کارشناس ارشد)

خشایار مهرانی (استادیار)

در این پژوهش به بررسی و پایه‌ریزی روشنی بر مبنای بسط میدان‌های الکترومغناطیسی در فضای هیلبرتی چند جمله‌یی‌های لزاندر، برای تحلیل و طراحی ساختارهای نانوآپتیکی (مانند کریستال‌های فوتونی ناهمگن تک‌بعدی) پرداخته‌ایم. با بسط میدان‌های الکترومغناطیسی بر حسب چندجمله‌یی‌های لزاندر و اعمال شرایط مرزی مناسب، در واقع مسئله در فضای کاملی که توسط چندجمله‌یی‌های معتمد لزاندر پوشش داده می‌شود، حل می‌شود.

با به‌کارگیری خواص جالب چندجمله‌یی‌های لزاندر، و محاسبه‌ی بسط مشتق اول و مشتق دوم میدان‌ها به‌طور تحلیلی، و نیز به‌کارگیری روابط بازگشتی توابع چندجمله‌یی لزاندر، به تحلیل اسکالر پراشها، خواهیم پرداخت. ضمن تحلیل مثال‌های متنوع با کاربردهای مختلف، به مقایسه‌ی روش ارائه شده با سایر روش‌های مرسوم از حیث پایداری، همگرایی، عمومیت، خطأ و زمان محاسبه می‌پردازیم تا بتوانیم گستره‌ی کاربرد و نقاط قوت و ضعف این روش را بشناسیم. در این راستا نشان خواهیم داد که پایداری عددی و نیز عمومیت و انعطاف‌پذیری روش ارائه شده، تقریباً در همه‌ی موارد موجب برتری این روش است.

معرفی یک روش کدینگ داخلی جدید برای سیستم‌های باند وسیع نوع Partial-Band DS-CDMA و بررسی عملکرد آن

معصومه نصیری‌کناری (استاد)

مهرتاب میرمحسنی (دانشجوی کارشناسی ارشد)

علی نظام‌پور (کارشناس ارشد)

در این تحقیق، به معرفی و بررسی عملکرد روش جدید-Partial Band DS-CDMA برای سیستم‌های باندوسیع، مبتنی بر روش‌های طیف گستره‌ده دنباله مستقیم (DS-CDMA) همراه با پرش فرکانسی (FH-CDMA)، و یک روش کدگذاری داخلی با استفاده از کدهای سوبر اورتوگنالی، می‌پردازیم. پهنانی باند کل به N_s زیرباند تقسیم شده است که هر زیر باند با استفاده از خروجی یک انکدر سوبر اورتوگنال و دنباله شبه تصادفی (PN) انتخاب می‌شود که در آن زیر باند اطلاعات کاربر به صورت DS-CDMA با استفاده از دنباله‌ی شبه تصادفی دوم ارسال می‌شود.

نحوه‌ی دکینگ نرم در گیرنده در نظر گرفته شده است. روابط

محمد صالح تواضعی (دانشجوی کارشناسی ارشد)

در این پژوهش به بررسی اثر وجود صفرها در تابع تبدیل یک سیستم حلقه‌بسته‌ی مطلوب از دید پاسخ گذرا می‌پردازیم. نشان می‌دهیم که در روش‌های دوجمله‌یی و CDM تابع تبدیل حلقه‌بسته ممکن است شامل یک چندجمله‌یی صورت باشد بدون آنکه به کیفیت پاسخ لطمی‌ی وارد شود. به این منظور شرط‌هایی روی ضرایب چندجمله‌یی موجود در صورت توابع تبدیل منتج شده از این روش‌ها به دست می‌آوریم به‌طوری که با ارضاء شدن آنها کیفیت پاسخ گذرا تغییری نکند.

از شیوه‌سازی برای تایید بحث‌های انجام شده استفاده کردند. نتایج شبیه‌سازی نشان می‌دهد هنگامی که عدم اطمینان روی پارامترهای فرایند داریم، در نظر گرفتن چندجمله‌یی صورت در توابع تبدیل مطلوب نسبت به زمانی که تابع تبدیل تمام قطب باشد پاسخ مناسب‌تری دارد.

مدل‌گردن تداخل در شبکه‌های بی‌سیم سلوی CDMA

فرید آشتیانی (استادیار)

در این پژوهش به ارائه‌ی روشنی جدید برای مدل‌گردن تداخل در شبکه‌های سلوی CDMA می‌پردازیم. با استفاده از روش ارائه شده قادر به محاسبه‌ی ظرفیت ترافیکی ایستا در حالت کلی، شامل شرایط ناهمگون انتشاری، خواهیم بود. روش ارائه شده براساس دنبال کردن تغییرات زمانی عوامل مؤثر در تداخل و مدل کردن آنها با یک شبکه‌ی صف است، به‌طوری که هر حالت ترافیکی در شبکه‌ی صف مزبور متناظر با وضعیت مشخص برای کاربران از حیث موقعیت مکانی، وضعیت فعالیت سرویس آنها، و وضعیت انتشاری است.

در مدل ارائه شده، عواملی که مقادیر پیوسته دارند (مانند افت ناشی از محoshدگی سایه) با چندین سطح گستره تقریب زده می‌شوند و هر سطح به انضمام وضعیت‌های مختلف سرویس و الگوهای حرکتی متفاوت به صورت کلاس‌های متمایز مشتریان در یک شبکه‌ی صف مدل می‌شود. با حل معادلات ترافیکی، توزیع حالت دائمی شبکه که بیانگر احتمالات حالت دائمی برای وضعیت‌های مختلف تداخل کاربران است به دست می‌آید. به دنبال آن، احتمال خروج و ظرفیت ترافیکی ایستا در شرایطی که تعداد کاربران در شبکه ثابت است محاسبه می‌شود. به‌منظور آشتیانی با قابلیت انعطاف مدل ارائه شده در شرایط متفاوت و ناهمگون برخی از نتایج عددی ارائه شده‌اند.

شبیه‌سازی FET ساخته شده با نانو تیوب

رحیم فائز (دانشیار)

سید ابراهیم حسینی (استادیار)

معادله‌ی جریان-ولتاژ برای یک ترانزیستور FET ساخته شده با نانوتیوب کربنی معمولی با دیودهای شاتکی در طرف‌های سورس و درین مورد بررسی قرار گرفته اشکال آن از لحاظ کاربرد در مدارهای آنالوگ بحث

روش چندقطبی برای تحلیل نمونه‌های متوعی از فیبرهای کربنی است. فوتونی، که بهنوبه‌ی خود مسائل عددی سنگین و پیچیده‌ی محسوب می‌شوند، مورد استفاده قرار گرفته است. براین اساس، نتایج قبل توجهی حاصل شده و با نتایج به دست آمده از سایر روش‌ها مورد مقایسه قرار گرفته است.

رویکردی جدید به جداسازی کور منابع در سیگنال‌های تُنک مسعود بابایی زاده (استادیار)

آرش علی‌امینی (دانشجوی کارشناسی ارشد)

در این پژوهش روشی جدید برای جداسازی کور منابع در سیگنال‌های تُنک ارائه خواهیم داد که مبتنی بر تعییری هندسی از «تُنک بودن» است. الگوریتم پیشنهادی مبتنی است بر کمینه‌سازی خانواده‌ی از فرم‌های درجه دو که هر یک فاصله‌ی مجموعه جواب دستگاه را تا یکی از زیرفضاهای مختصات (یعنی محورهای مختصات، صفحات مختصات و ...) اندازه می‌گیرد. عملکرد روش مذکور سپس با عملکرد جواب حاصل از کمینه‌سازی هنجار^۱، که از طریق برنامه‌ریزی خطی (LP) به دست می‌آید، مقایسه می‌شود.

مالحظه می‌شود که الگوریتم پیشنهادی در ساده‌ترین شکل خود، تقریباً به خوبی LP عمل می‌کند، به این شرط که تعداد منابع فعال در هر لحظه کمتر از یک باشد. این شکل ساده‌ی الگوریتم در عین حال، پیچیدگی به مرتب کمتری نسبت به LP دارد. برای منابعی که میزان تُنک بودن شان کمتر است، بهبود عملکرد نسبت به LP را می‌توان در قبال پیچیدگی بیشتر الگوریتم به دست آورد. این پیچیدگی اضافه سبب کندشدن الگوریتم در ابعاد بالا می‌شود. با توجه به مسئله الگوریتم مناسب برای مسائل با بعد بالا یا تُنک بودن متوسط همچنان همان LP است. مزیت الگوریتم ما، در مصالحه‌ی است که میان عملکرد و پیچیدگی ایجاد می‌کند.

تحلیل و اندازه‌گیری نویز فاز به روش همبستگی متقابل
علی‌بنایی (استادیار)

حامد قیدی (دانشجوی دکتری)

در این تحقیق روش همبستگی متقابل در اندازه‌گیری نویز فاز نوسان‌سازها مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته است. با مروری بر انواع روش‌های اندازه‌گیری نویز فاز نوسان‌سازها، دلیل بهکارگیری روش تأخیر و اثر آن در افزایش دقت بیان می‌شود. سپس روش خط تأخیر به عنوان هسته‌ی روش همبستگی متقابل ذکر می‌شود. در پایان، مجموعه‌ی طراحی شده برای اندازه‌گیری نویز فاز به روش همبستگی متقابل ارائه می‌شود.

بررسی و تحلیل روش‌های نوین دست‌یابی به کanal و

مسیریابی در شبکه‌های حسگری

محمد رضا پاکروان (استادیار)

باند بالایی و پایینی احتمال خطا در حضور تداخل چندکاربره و نویز محاسبه شده است، همچنین روابط برای DS-CDMA متداول نیز، برای مقایسه با کارایی سیستم معرفی شده، در نظر گرفته شده است. نتایج به دست آمده بیانگر این است که برای کلیه حالات مورد بررسی سیستم پیشنهادی بر سیستم DS-CDMA متداول برتری دارد.

طراحی پیشنهادی نیمه‌هایبرید برای خودرو پراید
فرزاد تهمامی (استادیار)

در این تحقیق ضمن معرفی خودروهای نیمه‌هایبرید، یک خودرو نیمه‌هایبرید ارزان قیمت بر اساس خودرو پایه پراید پیشنهاد می‌شود. همچنین مزایای این طرح، مبانی اولیه طراحی این خودرو، و نیز محاسبه مشخصات تجهیزات مورد نیاز آن مورد بررسی قرار می‌گیرد. نهایتاً با استفاده از شبیه‌سازی، طراحی انجام شده مورد ارزیابی قرار گرفته و بر قطعات انتخاب شده صحنه‌گذاری می‌شود.

تخصیص هزینه‌ی استفاده از شبکه‌ی انتقال براساس نظریه‌ی بازی‌ها

مهردی احسان (استاد)

علیرضا سروdi (دانشجوی دکتری)

باگسترش خصوصی‌سازی و تجدید ساختار صنعت برق، لزوم بازنگری در روش‌های فعلی و سنتی تخصیص هزینه‌ی استفاده از شبکه‌ی انتقال ضروری به نظر می‌رسد. در این تحقیق راه حلی برای تخصیص عادلانه‌ی هزینه‌ی استفاده از سیستم انتقال به هر مصرف کننده، براساس نظریه‌ی بازی‌ها ارائه شده است.

این روش قادر معاایب روش‌های قبلی است و نتایج به دست آمده از شبیه‌سازی‌ها نشان می‌دهد که از دید یک ناظر بی‌طرف، کلیه‌ی خصوصیات مطلوب یک الگوریتم تخصیص هزینه در آن لحاظ شده و کاملاً عادلانه و کارآمد است.

آنالیز ادوات نوری با استفاده از روش Multipole و

مقایسه‌ی آن با روش چند جمله‌ی‌های لزاندر

محمود اکبری (استادیار)

امین خورشید احمد و میثم چمن‌زار (دانشجویان فوق لیسانس) روش‌های مختلف تحلیل مودال موج برهای نوری یکنواخت در راستای انتشار و به طور خاص تجزیه و تحلیل برداری فیبرهای کربنی است. روش چندقطبی برای این ارزیابی مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرند. روش چندقطبی به عنوان ابزاری دقیق و کارآمد در تحلیل ساختارهای دوبعدی، شامل نواحی همگن و با مقاطع دایره‌ی مطرح می‌شود. با تعبیر تحلیل مودال به صورت مسئله‌ی پراکندگی از یک مجموعه استوانه‌ی عایقی همگن، این روش به طور کلی برای بررسی رفتار امواج الکترومغناطیسی در محیط‌های شامل نواحی همگن دلخواه گسترش داده شده است.

قیدهای مرسوم بهره‌برداری، قید پایداری و لتاژ نیز گنجانده شده است. تابع هدف مسئله کمینه‌سازی مجموع هزینه‌های خرید توان راکتیو و تلفات اکتیو شبکه است به‌گونه‌یی که سیستم در زمان بهره‌برداری در حاشیه‌ی اطمینان مناسبی از دیدگاه مسئله‌ی پایداری و لتاژ قرار بگیرد و هیچ محدودیت فیزیکی نقض نشود.

با توجه به مدل‌های برنامه‌ریزی مرسوم، بیان ریاضی مسئله‌ی مورد نظر به مسائل بهینه‌سازی غیرخطی بسیار شیبیه است. از این‌رو در این پژوهش از الگوریتم PSO به عنوان یکی از الگوریتم‌های تکاملی قوی در حل مسائل بهینه‌سازی استفاده می‌شود. کارایی این الگوریتم در حل یکی از مسائل بهینه‌سازی قدرت با شیبیه‌سازی بازار توان راکتیو برای شبکه‌ی ۳ شیمه IEEE محک زده می‌شود. مقایسه‌ی آماری پاسخ‌های بهینه‌ی مسئله از روش PSO با آنچه از روش الگوریتم ژنتیک به دست می‌آید معیاری است که برای ارزیابی هر یک از روش‌ها مورد استفاده قرار گرفته است.

تعیین روش Tamura در هماهنگ‌سازی فازی سیستم‌های ابعاد وسیع ناصر ساداتی (استاد)

در این تحقیق روش تامورا، که در آن بهینه‌سازی تابعی به بهینه‌سازی پارامتریک تبدیل می‌شود بررسی شده و بر مبنای تجربیات به دست آمده از این عملکرد، قوانین فازی در راستای اصلاح و بهینه‌سازی این روش، این تجربیات را در الگوریتم لحاظ می‌کند.

با بهره‌گیری از یک روش سه‌سطحی که به روش «تامورا» معروف است، و نیز با بهره‌گیری از قوانین فازی که منتج از روابط منطقی بین اجزای سیستم است و با دقت در نحوه عملکرد سیستم در شرایط کلاسیک، روشی ارائه شده که به طور قابل ملاحظه‌یی نه تنها از حجم محاسبات کاسته بلکه به دلیل فرمول بسته‌یی برای رسیدن به نقطه‌ی بهینه در سطح اول، سرعت محاسبات را نیز به میزان قابل توجهی کاهش داده است.

استفاده از تبدیل ویولت برای درون‌یابی محمدباقر شمس‌الهی (استادیار) شهاب اویس قرن (کارشناس ارشد) محسن معزی، نوید چهرازی، فرشید قاسمی، امین عمام و نیما نورشمس (کارشناس) احسان نژاد‌آریا (کارشناس ارشد)

در این پژوهش مسئله‌ی درون‌یابی در فضاهایی با ابعاد دلخواه و نقاط با فواصل نامساوی با استفاده از ویولت بررسی شده است. پاسخ حاصل از درون‌یابی به روش ویولت در فضاهایی با ابعاد پایین نسبت به روش درون‌یابی خطی خطی بیشتری دارد، اما در فضاهای با ابعاد بالا درون‌یابی خطی همواره به حل مسئله نایل می‌شد. به منظور استفاده

وحید شاهمنصوري، یاشار قیاسی و محمد محمدنیا (کارشناسان ارشد) شبکه‌های حسگری در دهه‌ی گذشته توجه دانشمندان و طراحان را بهشتد به خود جلب کرده‌اند. دلیل این امر کاربردهای مهم و وسیعی است که برای این نوع شبکه‌ها تعریف می‌شود، از قبیل کاربردهای نظامی، پزشکی، اطفاء حریق، مانیتور کردن محیط‌زیست و ... . نودها در شبکه‌های حسگری، حسگرها بسیار کوچک، ارزان و دارای محدودیت انرژی هستند. این ویژگی‌ها باعث می‌شود که طراحی لایه‌ها در شبکه‌های حسگری بسیار متمایز با دیگر شبکه‌ها باشد. بدليل محدودیت بسیار زیاد منابع در شبکه‌های حسگری، و نیز میل به افزایش طول عمر شبکه، بهینه‌سازی پروتکل‌های لایه‌های مختلف برای شبکه‌های حسگری بسیار اهمیت می‌یابد.

در این تحقیق سعی شده است که ابتدا تاریخچه و مشخصات این شبکه مورد بررسی قرار گیرد، و سپس به بررسی الگوریتم‌های اشاره شده برای استفاده در لایه‌ی دسترسی پرداخته می‌شود. در بخش بعدی الگوریتم‌های لایه‌ی مسیر دهی و همچنین طراحی بین لایه‌ی در این شبکه‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد و سپس الگوریتم‌های بین لایه و تأثیرات آن بر عملکرد نودهای شبکه مورد بررسی قرار می‌گیرد و سپس روش‌های جدید ارائه می‌شود.

برنامه‌ریزی شبکه‌ی انتقال در سیستم‌های قدرت تجدیدساختار شده

سید حمید حسینی (استادیار)

پوریا معقوقی و مسعود حسنی (دانشجویان دکتری)

تجدید ساختار سیستم‌های قدرت تأثیرات زیادی بر بهره‌برداری و برنامه‌ریزی شبکه‌های قدرت گذاشته است. در این پژوهش مسئله‌ی برنامه‌ریزی شبکه‌ی انتقال مورد بررسی قرار گرفته است.

در بخش اول مقاله، منابع و مراجع اصلی در این زمینه معرفی شده و سپس یک الگوریتم برنامه‌ریزی مبتنی بر معیارهای قابلیت اطمینان احتمالاتی، سنجش کارایی بازار و توانایی در نظر گرفتن سناریوهای مختلف ارائه شده است. الگوریتم ارائه شده بر روی شبکه‌ی ۱۴ صفحه‌ی IEEE مورد آزمون قرار گرفته است.

شبیه‌سازی بازار توان راکتیو با استفاده از الگوریتم بهینه‌سازی PSO

علی محمد رنجبر (استاد)

بابک مظفری (دانشجوی دکتری)

در این پژوهش از الگوریتم بهینه‌سازی PSO (Particle Swarm Optimization) برای برنامه‌ریزی کوتاه مدت توان راکتیو در سیستم‌های تجدید ساختار شده استفاده می‌شود. مسئله‌ی خرید بهینه‌ی توان راکتیو در قالب مدل متعارف «پخش با بهینه» بیان می‌شود که در آن علاوه بر

مدل‌سازی انتشار داخل و خارج ساختمان به کار گرفته شود. نتایج شبیه‌سازی‌های انجام شده حکایت از قابلیت روش برای مدل‌سازی انتشار امواج میلی‌متری دارد.

طراحی و ساخت یک نمونه سیستم CDMA بی‌سیم نوری جواد صالحی (استاد) پاپک غفاری و مهدی متین‌فر (دانشجویان دکتری) پژوهش حاضر مربوط به پروژه‌ی طراحی و ساخت یک شبکه‌ی محلی بی‌سیم نوری مبتنی بر فرایند نوین CDMA نوری است. در این پروژه به طراحی و پیاده‌سازی نمونه‌ی اولیه‌ی شبکه‌ی دسترسی چندگانه بی‌سیم نوری پرداخته شده است. این شبکه از یک ایستگاه مرکزی که حاوی تمام سرویس‌های شبکه (مانند اینترنت) است، تشکیل شده است. در این شبکه به هر کاربریک که متعادم نوری به عنوان کد امضاء تخصیص داده شده است که به وسیله‌ی آن می‌تواند با ایستگاه مرکزی مرتبط شده و از سرویس‌های آن استفاده کند.

به عنوان نمونه‌ی اولیه و با توجه به محدودیت‌های فرایند بیشینه ظرفیت این شبکه چهار کاربر انتخاب شده است. هر کاربر از طریق درگاه سریال رایانه‌ی شخصی با نرخ $115,2\text{ kbps}$ به شبکه متصل می‌شود که به دلیل استفاده از شیوه‌ی CDMA این نرخ برای هر کاربر ثابت بوده و با زیاد شدن تعداد کاربران استفاده‌کننده از شبکه کاهش نمی‌یابد. این پژوهش مشتمل بر محاسبه‌ی احتمال خطای سیستم در حضور کاربران تداخلی شبکه و پس از آن محاسبه‌ی میزان توان ارسالی مورد نیاز فرستنده‌ها برای دست‌یابی به احتمال خطای مورد نظر و همچنین بیان نتایج تجربی اندازه‌گیری شده از سیستم ساخته شده است.

طراحی و ساخت یک منبع تغذیه‌ی توان بالا براساس عملکرد موازی مبدل‌های رزونانسی سید محمدحسین علوی (استادیار) شهریار کابلی (دانشجوی دکتری)

مبدل‌های رزونانسی به دلیل حذف تلفات کلیدزنی از اهمیت زیادی در منابع تغذیه‌ی سوتیچینگ برخوردارند. در این مبدل‌ها امکان بالا بردن فرکانس کلیدزنی در توان‌های بالا وجود دارد و به این ترتیب چگالی توان منبع تغذیه بالا می‌رود. در این پروژه یک مبدل رزونانسی با چگالی توان بالا طراحی و ساخته می‌شود که براساس عملکرد موازی مبدل‌های رزونانسی کار می‌کند.

روش کنترلی جدید مورد استفاده در کنترل، مبتنی بر کنترل ON/OFF پالس‌های گیت است. به این ترتیب سرعت پاسخ سریعی به دست می‌آید. نتایج شبیه‌سازی رایانه‌یی و آزمایشگاهی برای اثبات کارایی مبدل ارائه می‌شود.

از تبدیل ویولت در درون‌یابی از روش‌های موجود در منابع مختلف استفاده شد.

در پایان بهمنظور بهبود خطای محاسبه‌ی ضرایب ویولت از یک روش جدید مبتنی بر نقشه‌ی دلانی (Delaunay Map) نقاط داده شده استفاده شد که سبب کاهش خطای نسبی شد. مشکل روش دلانی این بود که در فضاهای با ابعاد بزرگ به دلیل پیچیدگی زمانی و حافظه‌ی زیاد غیرممکن می‌نمود. بهمین دلیل یک روش ترکیبی که در ضمن نگهدارنده این پیچیدگی پائین حل مسئله از خطای قبل قبول نیز برخوردار باشد، ارائه شد. نتایج اجرای این روش نیز کاملاً قابل قبول بود و با افزایش خطای ناچیز پیچیدگی حافظه و زمان الگوریتم به نحو چشمگیری کاهش یافت.

بررسی اثر نمونه‌برداری نادقيق از سیگنال‌های پیوسته محمد باقر شمس‌اللهی (استادیار) احسان اربابی و رضا ثامنی (کارشناسان ارشد)

با توجه به این‌که در مبدل‌های آنالوگ به دیجیتال، نمونه‌برداری از سیگنال‌های پیوسته به طور ایده‌آل در زمان‌های تعیین شده انجام نمی‌شود، ما همواره نویزی ناشی از این نمونه‌برداری نادقيق خواهیم داشت. این نویز که «جیتر» نامیده می‌شود بر سیگنال‌های نمونه‌برداری شده اثر می‌گذارد. بنابراین از همان نخست که سیگنال پیوسته نمونه‌برداری می‌شود، نویز نمونه‌برداری نیز با آن همراه است و سبب می‌شود نتیجه‌ی محاسباتی که بر روی سیگنال گسسته انجام می‌گیرد با نتیجه‌ی عملی تفاوت‌هایی داشته باشد.

با دانستن تخمین و رابطه‌ی مناسب از اثر این نویز نمونه‌برداری بر روی سیگنال و پارامترهای تعیین‌کننده‌ی این اثر، می‌توان برای کاربردهای خاص، پارامترهای مربوط را به‌گونه‌یی تغییر داد که نسبت سیگنال به نویز در حد قابل قبول می‌باشد. در این پژوهش ضمن تخمین نسبت سیگنال به نویز در سیگنال نمونه‌برداری شده با جیتر، آن را برای دو حالت سیگنال قطعی و تصادفی جداگانه به دست می‌آوریم.

مدل‌سازی انتشار امواج میلی‌متری امیر احمد شیشه‌گر (استادیار)

مدل‌سازی انتشار امواج میلی‌متری با توجه به کاربرد روزافزون این امواج در مخابرات از اهمیت بسیاری برخوردار است. در این تحقیق روشی جدید برای مدل‌سازی انتشار امواج میلی‌متری با استفاده از رهگیری پرتوگوسی‌برداری ارائه شده است.

در این روش، از توزیع عرضی گوسی برای معرفی امواج ساطع از آتن و انتشار آنها در فضا استفاده می‌شود. ماهیت برداری آن و در نظر گرفتن ضرائب انکاس و انتقال برداری در برخورد به سطوح مختلف از ویژگی‌های این روش است. روش ارائه شده می‌تواند برای

طرح‌های انتقال توان، به بررسی این طرح‌ها در ایران پرداخته شود. در ادامه، تأثیر این طرح‌ها از دیدگاه قابلیت اطمینان بر روی شبکه ایران مورد بررسی قرار گرفته است.

بررسی اثر زیرلایه و طرح ادوات روی تداخل حرارتی در آرایه‌های سنسورهای بلومتریک لبه‌ی گذار ابررسانای درجه‌ی حرارت بالای YBCO مهدی فردمنش (استادیار)

اثر ضخامت و موارد زیر لایه‌ای $LaAlO_3$ و $SrTiO_3$ بر تداخل حرارتی بین آرایه‌ی ادوات با فواصل $40\text{--}170\text{ }\mu\text{m}$ بر روی یک زیرلایه و اثر ناشی از آن بر پاسخ آنها توسط مطالعه‌ی ادوات ساخته شده از مواد $YBa_2Cu_3O_7$ با ضخامت‌های $200\text{--}400\text{ nm}$ بر روی زیرلایه‌ی $YBa_2Cu_3O_7$ به ضخامت 1 cm انجام شده است.

این تحقیق بر مبنای تجزیه و تحلیل پاسخ ولتاژی ادوات بایاس شده با جریان ثابت (dc) و اندازه‌گیری دامنه و فاز آن بر حسب فرکانس مدولاسیون یک لیزر نزدیک به IR انجام شده است. بررسی اثر تداخل حرارتی ادوات با مطالعه‌ی پاسخ آنها با طرح‌های متفاوت بر زیرلایه‌های نازک شده از پشت تا ضخامت‌های $m\mu$ $50\text{--}500$ است.

ادوات ساخته شده از فیلم‌های با ضخامت $40\text{--}50\text{ nm}$ در مقایسه با ادوات ساخته شده از فیلم‌های نازک‌تر، تداخل حرارتی کمتری از خود نشان داده‌اند. همچنین ادوات با زیرلایه‌های $LaAlO_3$ مشخصه‌های غیرمنتظره‌ی بیشتری دارند که در فرکانس‌های بالای مدولاسیون بازترند. در این پژوهش ضمن ذکر پاسخ‌های بر حسب فرکانس و میزان تداخل حرارتی ادوات، تناقض‌های مشاهده شده در پاسخ آنها از پاسخ کلاسیک گزارش و بررسی می‌شود. به علاوه، یک مدل تحلیل حرارتی بر مبنای معادلات نفوذ حرارتی پایه برای توضیح مشخصه‌های پاسخ دهنده تداخل حرارتی بین حسگرهای ردیف بر روی یک زیر لایه ارائه می‌شود.

تخمین و استخراج دقیق مؤلفه‌های متقارن یک سیستم سه‌فاز در حوزه‌ی زمان مسعود کریمی (استادیار)

هدف از این طرح پژوهشی ارائه روشنی مناسب برای تخمین و استخراج دقیق مؤلفه‌های متقارن یک سیستم سه فاز در حوزه‌ی زمان است. همچنین روش پیشنهادی قادر به تخمین فرکانس، دامنه‌ها و زاویه‌های این مؤلفه‌ها است. این روش برای استخراج مؤلفه‌های متقارن و تخمین پارامترهای آنان در شرایطی که فرکانس شبکه قابل تغییر باشد بسیار مناسب است. از یک دیدگاه متفاوت، می‌توان گفت که روش ارائه شده در این طرح یک نوع تعمیم و اصلاح عمدی در ساختار سیستم حلقه قفل فاز (PLL) است. PLL یکی از مهم‌ترین اجزای سیستم‌های اندازه‌گیری و کنترل قدرت است.

آشکارسازی، ناحیه‌بندی و استخراج خودکار **Lesion**‌های بیماری **Multiple Sclerosis** از تصاویر تشید مغناطیسی مغز انسان با استفاده از ساختارهای سلوالی رشد یابنده و

اطلاعات مکانی

عمادالدین فاطمی‌زاده (استادیار)

یکی از عالم مشخصه و پارامترهای مهم در بررسی و درمان بیماری **Multiple Sclerosis** (MS)، تعیین تعداد و مساحت **Lesion**‌هایی است که در تصاویر تشید مغناطیسی مغز بیمار ظاهر می‌شود.

هدف این طرح پژوهشی طراحی یک سازوکار خودکار و هوشمند است که قادر به استخراج تعداد، مساحت و مختصات پلاک‌های ظاهر شده در تصاویر تشید مغناطیسی مغز بیمار باشد. **Lesion**‌های بیماری MS در ماده‌ی سفید مغز ظاهر می‌شوند، ولی با توجه به اندک بودن مساحت آنها و نیز مشابهت ظاهری با ماده‌ی خاکستری مغزی، استخراج دقیق آنها کار مشکلی است.

در این پژوهش از یک الگوریتم خوشه‌یی بدون سرپرست و مبتنی بر ساختارهای سلوالی رشد یابنده در ترکیب با داده‌های محلی و مختصات مکانی به این منظور استفاده شده است. پیاده‌سازی الگوریتم نوین ارائه شده بر روی پایگاه داده‌های وسیع نتایج بسیار خوبی در برداشته است و تا ۹۲٪ موارد قادر به تحقق اهداف اولیه است.

امکان‌سنگی تبادل انرژی الکتریکی با کشورهای همسایه و نقش آن در مطالعات قابلیت اطمینان شبکه قدرت ایران

محمود فتوحی‌فیروزآباد (دانشیار)

حبيب قراگوزلو و عباس رجبی (دانشجویان دکتری)

طرح‌های ترانزیت توان در یک نگاه اجمالی از این نظر که باعث پربارتر شدن شبکه‌ی انتقال کشور ترانزیت‌کننده توان می‌شوند، می‌توانند قابلیت اطمینان شبکه‌ی کشور ترانزیت‌کننده توان را کاهش دهند. بنابراین جدا از مسائل اقتصادی طرح که حتماً باید لحاظ شود، از دید قابلیت اطمینان نیز باید این طرح‌ها مورد بررسی قرار گیرند.

اگر شبکه‌ی سراسری یک کشور حالت معادل و خوبی داشته باشد، بدین معنی که علاوه بر شاخص‌های قابلیت اطمینان کل سیستم، شاخص‌های نقاط بار نیز در کل شبکه توزیع یکسانی داشته باشند، انتقال توان باعث تقویت یکسری نقاط در مبادی ورود توان و تضعیف نقاط دیگری در نقاط خروج توان از شبکه خواهد شد. بنابراین طرح‌های تبادل یا ترانزیت توان با کشورهای همسایه می‌توانند بر قابلیت اطمینان نقاط ورود و یا خروج توان تأثیرات مثبت و منفی فراوانی داشته باشند. البته ممکن است یکسری از نقاط و تجهیزات دیگر شبکه نیز پس از انجام مطالعات پخش بار چهار مشکلات خاص، از قبیل اضافه بار، اضافه ولتاژ و ... شوند که باید مورد توجه قرار گیرند.

در این پژوهش سعی شده است تا ضمن بازگویی مزايا و معایب

ایجاد ارتباط نوری با استفاده از فیبر بین چند نقطه با یک مرکز فرناز معصومیان (استادیار)

رشد چشمگیر اینترنت در سال‌های اخیر، ارسال اطلاعات بهشیوه پهن‌باند (باند گسترده) را به امری ضروری تبدیل کرده است. در نتیجه «آخرین مایل» که فاصله‌ی بین مرکز سوئیچینگ و مشترکین است، به عنوان گره اصلی در محدود کردن سرعت مخابرات اینترنت و هر روش دسترسی پهن‌باند دیگری مطرح است. یک مقایسه‌ی کلی بین فناوری‌های دسترسی مطرح در دنیا نشان می‌دهد که فناوری FTTB (Fiber To The Home) نسبت به سایر روش‌ها، پنهانی باند بسیار بالاتری ارائه می‌دهد. با وجود هزینه‌های بالا برای ساخت زیربنای مناسب برای این روش، مزیت‌های FTTB جبران هزینه‌های زیربنایی را در بر دارد.

یکی از ویژگی‌های مطلوب شبکه‌های نوری آینده، توانایی انجام عملیاتی از قبیل تسهیم، عدم تسهیم، فیلترکردن، و بزرگ‌سازی در دامنه نوری است. روش دسترسی چندگانه TDMA یک پروتکل با بازدهی بالا در شبکه‌های با ترافیک سنگین است، اما در مواردی که ترافیک داده سنگین نیست، بازدهی پایین می‌آید. روش مطرح دیگر در روش دسترسی چندگانه WDMA است که از معایب اصلی آن سخت‌افزار پیچیده و هزینه‌ی سنگین مربوط را می‌توان نام برد. روش نوین CDMA نوری مناسب‌ترین روش دسترسی به فواصل کوتاه، نظیر کاربردهای FTTB، است.

آشکارسازی سیگنال‌های محدود‌باند با استفاده از

فیلتر بانک‌های متعدد

محمد‌مهدی نایبی (استاد)

مصطفی درختیان و علی‌اکبر تدین‌تفت (دانشجو)

در این گزارش دو روش برای آشکارسازی سیگنال محدود باند در نویز سفید گوسی با واریانس نامعلوم پیشنهاد شده است. دامنه‌ی مخلوط سیگنال، فرکانس مرکزی سیگنال و واریانس نویز به عنوان پارامترهای مجهول در نظر گرفته شده‌اند. برای تبدیل شدن مسئله‌ی آشکارسازی به شکل کانونی، از فیلتر بانک متعدد براساس ویولت، استفاده شده است. همچنین نشان داده شده است که در این تبدیل، نویز سفید باقی می‌ماند و نیز با استفاده از آزمون GLR یک آشکارساز با نرخ هشدار کاذب ثابت، پیشنهاد شده است که آنرا آشکارساز ویولت (WD) می‌نامیم. از آنجا که این آشکارساز در بعضی فرکانس‌ها، خصوصاً فرکانس $\frac{\pi}{4}$ ، افت کارایی شدید دارد، ابتدا فرکانس سیگنال را تخمین زده و سیگنال را به باند پایه منتقل کرده و سپس از آشکارساز WD استفاده می‌کنیم؛ این آشکارساز را آشکارساز ویولت تعمیم یافته، MWD، می‌نامیم.

در اینجا، دو سیگنال شناخته شده را با استفاده از این روش‌ها آشکارساخته‌ایم: یکی سیگنال سینوسی با دامنه، فاز و فرکانس نامعلوم

روش ارائه شده در این پژوهش قادر معایب اصلی PLL است و می‌تواند با کارکردی بسیار بهتر، جایگزین PLL شود. در این گزارش ابتدا مقامات نظری بیان شده، روش پیشنهادی ارائه شده و عملکرد آن توسط شبیه‌سازی‌های رایانه‌یی بررسی می‌شود.

بررسی رفتار رله‌های دیستانس نرم‌افزاری در برابر مشکلات

کیفیت برق

حسین مختاری (دانشیار)

ارسلان حکمتی (دانشجوی کارشناسی ارشد)

امروزه بدیل افزایش قابلیت‌های عملکردهای دیجیتالی و امکان پیاده‌سازی الگوریتم‌های پیچیده کنترلی رله‌های نرم‌افزاری کاربرد فراوانی در صنعت پیدا کرده‌اند. همچنین بدیل ساختار این رله‌ها، از یک طرف حساسیت آنها نسبت به تغییرات کیفیت برق شبکه افزایش یافته و از طرف دیگر در صورت عملکرد نامناسب در محیط‌هایی که از کیفیت برق پائینی برخوردارند، امکان بررسی و آزمایش آنها به سادگی وجود ندارد.

در این پژوهش ضمن شبیه‌سازی الگوریتم‌های یک رله‌ی نرم‌افزاری دیستانس، اثرات کاهش کیفیت توان بر نحوه عملکرد این رله‌ها مورد بررسی قرار گرفته است. این بررسی بهمکم نرم‌افزار PSCAD/EMTDC واژ طریق شبیه‌سازی صورت حوادث مختلف شبکه و تغییر شرایط کینیتی برق و اعمال آنها بر منطق عملکردی رله دیستانس حاصل شده است. نتایج شبیه‌سازی برای حالت‌های مختلف ارائه شده است.

معرفی تبدیلی جدید برای رمزنگاری سیگنال‌های یک‌بعدی و دو‌بعدی

فرخ مرسوستی (استاد)

بهاره اخباری (دانشجوی کارشناسی ارشد)

بهمن بهمنی (دانشجوی کارشناسی ارشد)

گسترش روزافرون استفاده از محصولات چندرسانه‌یی — اعم از صوت، تصویر و ویدئو — در شبکه جهانی اینترنت، نیاز به ارسال امن اطلاعات را در محیط‌های غیرامن، از طریق رمزنگاری طلب می‌کند.

در این پژوهش روشی جدید با استفاده از تبدیلی به نام SDFT برای رمزنگاری بلوکی سیگنال‌هایی مانند صوت و تصویر که داده‌های حقیقی یا مخلوط دارند معرفی شده است. همچنین با استفاده از کدهای Read-Solomon به معرفی روشی جدید برای رمزنگاری بلوکی فایل‌های دوتایی پرداخته شده است. امنیت و مقاومت ساختار پیشنهادی در برابر حملات مختلف و سرعت و دقیقت سیستم‌های پیشنهادی مورد بررسی قرار گرفته و ضمن بیان مزایا و معایب هر کدام، نتایج با سیستم رمزنگاری استاندارد مقایسه شده است. نتایج شبیه‌سازی‌ها بر بالاتر بودن سرعت و امنیت سیستم پیشنهادی را صحیح می‌گذارد.

که با در نظر گرفتن امپدانس مسیر برگشت زمین، امپدانس این لایه‌ها در المان‌های ماتریس امپدانس کابل سهم ناچیزی دارند. ضمناً برای ارزیابی مدل باید پاسخ این مدل به سیگنال تخلیه جزئی با نتایج اندازه‌گیری مقایسه شود، لذا یک مجموعه برای آزمایش کابل تک‌فاز و یک مجموعه برای آزمایش کابل سه فاز در آزمایشگاه تدارک دیده شده که از نتایج اندازه‌گیری روی آن‌ها به منظور تأیید مدل و تدوین اصول آشکارسازی می‌توان استفاده کرد.

و دیگری یک سیگنال سینوسی با دامنه‌ی متغیر و دارای توزیع ریلی همچنین فاز و فرکانس نامعلوم. سیگنال اول یک سیگنال محدود باند و سیگنال دوم ترکیب یک سیگنال محدود باند و یک فریند سفید است که برای آشکارسازی چنین سیگنالی، جزء محدود باند آن را آشکارسازی می‌کنیم. در آخر، با استفاده از نتایج شبیه‌سازی کارایی آشکارسازهای پیشنهاد شده را ارزیابی کرده‌ایم.

بررسی تأثیر خطای اندازه‌گیری در محاسبات توموگرافی

امپدانس به روش بلوکی
بیان و ثوّقی وحدت (استادیار)

توموگرافی امپدانس الکتریکی یک شیوه‌ی تصویربرداری است که گرچه سیستم ساده‌ی دارد ولی به دلیل پایین بودن کیفیت تصویر قابل مقایسه با فنون دیگر تصویربرداری نیست. به کارگیری روش بلوکی در این فن موجب افزایش دقیق محاسبات و در نتیجه کیفیت سیستم شده است. نکته‌ی اساسی در روش بلوکی حجم محاسبات و حافظه‌ی زیاد است که ناگزیر کیفیت پایینی را به تصویر اعمال می‌کند. در این پژوهش با ارائه‌ی یک روش غیرتکراری برای حل معادلات بر حل مستقیم و ارائه‌ی حل معکوس به دنبال اثر خطا بوده‌ایم. محاسبات انجام شده بیان‌گر آن است که خطای $1^{\circ}/0^{\circ}$ در اندازه‌گیری باعث ایجاد $5/0^{\circ}$ خطای خروجی است.

مدل‌سازی کابل فشار قوی برای بررسی انتشار سیگنال تخلیه

جزئی
مهندی و کیلیان (دانشیار)

مجید هاشمی‌نژاد و وحید پروین درآباد (کارشناسان ارشد) در این پژوهش رابطه‌ی برای به دست آوردن امپدانس مربوط به لایه‌های نیمه‌هادی کابل‌های فشار قوی XLPE زیرزمینی به صورت تابع فرکانس ارائه می‌شود. این رابطه مبتنی بر معادلات ماکسول است. امپدانس داخلی، خارجی و مزدوج یک سیستم مشتمل از دو لایه‌ی هادی و نیم‌هادی در کنار هم با حالت تک‌هادی که در آن لایه‌ی نیمه‌هادی در نظر گرفته نمی‌شود، تفاوت قابل ملاحظه دارد. مشخصه‌های انتشار شامل ثابت انتشار و امپدانس مشخصه در یک کابل دارای لایه‌ی نیمه‌هادی و با احتساب مقادیر مختلفی برای رسانایی این لایه‌ی نیمه‌هادی ارائه شده است. ملاحظه می‌شود که لایه‌ی نیمه‌هادی امپدانس هادی را در برابر سیگنال‌های فرکانس زیاد افزایش می‌دهد و باعث افزایش ضربی تضعیف، کاهش سرعت سیر موج این سیگنال‌ها و امپدانس مشخصه‌ی کابل می‌شوند.

اضافه و لتاژهای گذرا با سرعت بیشتری تضعیف می‌شوند و دوره‌ی تناوب نوسانات نسبت به کابل‌های بدون لایه‌های نیمه‌هادی افزایش می‌یابد. اثر این لایه‌ها بیشتر در ماتریس ورودی قابل توجه است، چرا

دانشکده‌ی مهندسی کامپیوتر

طراحی مفهومی یک محیط پژوهش الکترونیکی سید ابراهیم ابطحی (مری)

پژوهشی «طراحی مفهومی یک محیط پژوهش الکترونیکی» با هدف بررسی دشواری‌های انجام پژوهش‌های مهندسی به روش سنتی؛ مطالعه‌ی روش‌های نوین پژوهش الکترونیکی، تحلیل فرصت‌ها و تهدیدهای ناشی از آن با هدف ترسیم یک چهارچوب برای تولید محیط رایانه‌ی پژوهش الکترونیکی به عنوان کمک پژوهشگر رایانه‌ی به منظور انجام پژوهش به کمک رایانه در محیط الکترونیکی، تعریف شده است. بیان مشخصات امکان‌سنگی شده عمومی و مؤلفه‌های این محیط، توصیف معماري و طراحی ساختار مفهومی آن که در این پژوهش انجام شده، مبتنی بر نمونه‌سازی تکاملی و تجربه‌ی انجام دو پژوهش کاربردی توسط مؤلف در این زمینه است.

طراحی و ساخت وب معنایی دانشگاه شریف

حسن ابوالحسنی (استادیار)

کویمرث شیخ اسماعیلی (دانشجوی کارشناسی ارشد)

وب معنایی نسل هوشمندتر وب است که در آن اطلاعات و داده‌ها با استفاده از امکانات، زبان‌ها و استانداردها به صورت معنادارتری نمایش داده شده، بازیابی و پردازش می‌شوند. اطلاعات موجود در وب معنایی نه تنها برای انسان، بلکه برای ماشین‌ها نیز قابل فهم است. جستجو یکی از پایه‌ی ترین و مهم‌ترین نیازهای کاربران وب است، و در این پژوهه سعی شده است که با تأکید بر قابلیت جستجویک وب معنایی برای دانشگاه صنعتی شریف طراحی شود. در واقع هدف اصلی صورت‌بندی سازوکار مهندسی است، به طوری که از طریق آن بتوان در هر سازمانی اطلاعات را متناسب با اهداف وب معنایی سازمان‌دهی و پردازش کرد.

طراحی کنترلر حرکتی برای یک اسکلت خارجی با استفاده از

روش یادگیری فعل

سعید باقری‌شورکی (استادیار)

سara صادق تبریزی (دانشجوی دکتری)

روش یادگیری فعال، روش جدیدی است برای مدل‌سازی و کنترل سیستم‌های چند ورودی - یک خروجی، که مبتنی بر تشخیص رفتارهای کلی یک سیستم به جای ذخیره‌کردن اطلاعات جزئی است. در این پژوهش سعی شده است تا با استفاده از الگوریتم یادگیری فعال راهکارهایی برای تولید خودکار توابع عضویت و قوانین فازی مورد نیاز برای مدل‌کردن رفتار و کنترل یک اسکلت خارجی که سیستم آن بسیار پیچیده و چند ورودی - چند خروجی است، به صورت خودکار ارائه شود.

بازپیکربندی معماری سیستم‌های نرم‌افزاری در شبکه‌ی

محاسبات فراگیر

رسول جلبی (استادیار)

مهدی نیامنش (دانشجوی دکتری)

کاملیا اسدزاده منجیلی (دانشجوی کارشناسی ارشد)

بازپیکربندی پویا در برنامه‌های مبتنی بر مؤلفه از طریق عملیاتی نظری حذف، اضافه، و جایگزینی انواع مؤلفه‌ها و رابطه‌ها از برنامه صورت می‌پذیرد، بهگونه‌یی که اجرای برنامه متوقف نشود. جایگزینی یک مؤلفه به جای مؤلفه‌ی دیگر، انتقال حالت از نسخه‌ی قدیمی مؤلفه به نسخه‌ی جدید آن را می‌طلبد که به این فرایند اصطلاحاً «انتقال حالت» اطلاق می‌شود. از طرفی بازپیکربندی سیستم‌های نرم‌افزاری موجود در شبکه به دلیل وابستگی‌های آن‌ها در زمان اجرا، مفهوم انتشار بازپیکربندی را به دنبال می‌آورد.

این پژوهش شامل روشی برای بازپیکربندی پویا با درنظرگرفتن انتقال حالت و نیز بسط روش به سیستم‌های توزیع شده در محیط محاسبات فراگیر و تحت عنوان انتشار بازپیکربندی است.

بازسازی تصاویر تخریب شده‌ی نویزدار ناشی از حرکت خطی

منصور جم‌زاد (استادیار)

محسن ابراهیمی مقدم (دانشجوی دکتری)

بازسازی تصاویر تخریب شده در اثر بروز پدیده‌ی حرکت خطی یکی از مسائل مهم در پردازش تصویر است. حرکت خطی در تصویر معمولاً به ۳ دلیل رخ می‌دهد: حرکت شیء، حرکت دوربین و یا حرکت نسبی شیء و دوربین در هنگام تصویربرداری. آنچه این مسئله را پیچیده‌تر می‌سازد اضافه شدن نویز افزودنی به تصویر تخریب شده در اثر حرکت خطی است که کار بازسازی را مشکل می‌سازد. در این پژوهش به الگوریتم‌هایی که در جهت بازسازی تصاویر تخریب شده‌ی نویزدار طراحی شده‌اند بررسی، و سپس درخصوص کارآیی این روش‌ها و چند نمونه‌ی حاصل از آن بحث می‌شود.

ارزیابی کارایی الگوریتم‌های حسابی بر روی FPGA

امیرحسین جهانگیر (دانشیار)

نیما کریم‌پور درو و پویا دهقانی (دانشجویان کارشناسی ارشد)
این گزارش تأثیر معماری بلک‌های منطقی و معماری میان ارتباطی FPGA‌ها را در کارایی آنها نشان می‌دهد.
در این پژوهش نشان داده شده است که بسیاری از الگوریتم‌های حسابی که تاکنون به منظور بهبود کارایی در مقالات و کتاب‌های مختلف ارائه شده، بر روی FPGA‌ها چندان مؤثر نیست. همچنین نشان داده‌ایم که این عدم کارایی رابطه‌ی مستقیم با دانه‌بندی بلک‌های منطقی و نحوه‌ی routing دارد، به طوری که در بسیاری از معماری‌ها استفاده از ابزارهای سنتر به کسب نتیجه‌ی بهتری در پیاده‌سازی عملکردهای چهارگانه ریاضی منتهی می‌شود.

شبکه‌ی اجتماعی مبتنی بر زیرساخت Peer-to-Peer (P2P)

جعفر حبیبی (استادیار)

حبیب رستمی (دانشجوی دکتری)

فرشاد سپهرآرا (دانشجوی کارشناسی)

شبکه‌های اجتماعی مجموعه‌یی از افراد و ارتباطات بین آنها را شکل می‌دهند. مهم‌ترین خصوصیت شبکه‌های اجتماعی این است که افراد به صورت مستقل روابط خود را با دیگران تنظیم می‌کنند. مهم‌ترین نکته‌ی حائز اهمیت در این شبکه‌ها محرومانه بودن اطلاعات افراد در این شبکه‌ها است.

شبکه‌های P2P زمینه‌یی فراهم می‌کنند که بتوان ویژگی‌های شبکه‌های اجتماعی را در شبکه‌های رایانه‌یی پیاده‌سازی کرد. در این پژوهش ما یک شبکه‌ی اجتماعی مبتنی بر ساختار P2P را طراحی و تولید کردیم.

شبیه‌سازی نمادین سطح بالای سخت‌افزار

شاهین حسابی (استادیار)

امیرمسعود قره‌باغی و بنیامین همدین‌یاران (دانشجویان دکتری)

درستی‌یابی طرح شامل تطبیق کارکرد طرح اولیه‌ی مدار با توصیف مطلوب است. یکی از روش‌های مطرح برای درستی‌یابی سخت‌افزار، شبیه‌سازی نمادین است. ایده‌ی اصلی این روش، شبیه‌سازی طرح با کمک نمادهای بولی به جای مقادیر ثابت دودویی در ورودی مدل است. در حین شبیه‌سازی، این روش با توجه به متغیرهای بولی ورودی و ساختار مدار، یک عبارت بولی برای خروجی مدل به دست می‌آورد.

در این مقاله هدف بالا بردن سطح شبیه‌سازی نمادین است برای پشتیبانی از مدارات سخت‌افزاری جدید براساس نمودار بسط یافته‌ی تیلور معرفی شده و نحوه‌ی ساخت این نمودار و استفاده از آن برای شبیه‌سازی نمادین سطح بالای سخت‌افزار مورد بررسی قرار گرفته است.

یک چندضلعی با مانع است. نقطه‌ی مورد نظر به عنوان جایگاه ناظر به دلخواه از این محیط انتخاب می‌شود و هدف یافتن و بهنگام نگه داشتن تمام نقاطی از فضا است که در خلال حرکت این نقطه از آن قابل دید باشند.

برای این حالت از مسئله نیز الگوریتم‌های متعددی ارائه شده‌اند که همگی یک مرحله‌ی پیش‌پردازش برای استخراج اطلاعات دیداری محیط دارند. سپس براساس موقعیت اولیه ناظر فضای قابل دید آن محاسبه می‌شود و صفتی از رخدادهای آتی براساس نوع حرکت ناظر تهیه می‌شود که نشان‌گر تغییرات آتی در فضای قابل دید ناظر است. هنگام پردازش هر کدام از این رخدادها تغییرات لازم در فضای قابل دید ناظر محاسبه و اعمال می‌شود و صفت رخدادها نیز بهنگام می‌شود.

معیار کارایی این الگوریتم‌ها زمان و حافظه‌ی پیش‌پردازش و نیز تعداد و زمان پردازش رخدادها است. الگوریتم ارائه شده در این پژوهش از هزینه‌ی پیش‌پردازش بالاتری برخودار است ولی تعداد و زمان پردازش رخدادها در آن نسبت به سایر روش‌های موجود بهینه‌تر است.

نهان‌نگاری تصاویر دیجیتال با استفاده از تبدیل موجک

شهره کسانی (دانشیار)

جواد بهروزی مقمن و علی محمودی (کارشناسان ارشد)

آرش توکل (دانشجوی کارشناسی ارشد)

باگسترش روز افزون جعل و سوء استفاده در جوامع بشری و بیشتر شدن تلاش‌ها برای استفاده از وسائل خودکار تشخیص هویت برای حل این مشکلات، پردازش‌های زیست‌سنجه خصوصاً پردازش‌های مبتنی بر انگشت‌نگاری مورد توجه بسیار قرار گرفته‌اند. یکی از بخش‌های مهم در سیستم‌هایی که برای تشخیص یا تأیید هویت از اثر انگشت افراد استفاده می‌کنند، پایگاه داده‌یی است که نمونه اثر انگشت افراد در آن جمع‌آوری شده است (و این سیستم‌ها برای انجام مقایسه‌های مورد نظر خود از آن استفاده می‌کنند).

در این پژوهش شیوه‌های ایمن‌سازی این نوع پایگاه داده در مقابل حملات احتمالی چون دستکاری یک تصویر، حذف آن از پایگاه داده، یا افزودن یک تصویر به مجموعه‌ی تصاویر موجود در پایگاه داده مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. برای رسیدن به این هدف از امکانات نهان‌نگاری استفاده شده است، بدین صورت که نهان‌نگاری با استفاده از تجزیه‌ی مقادیر تکین و تلفیق آن با تبدیل موجک گستره طراحی شده و در تصاویر اثر انگشت قرار داده شده است، و بدین وسیله روش سریع و مقاوم در برابر حملاتی چون تغییر و افزودن غیرمجاز تصاویر ارائه شده است.

همچنین در این سیستم از روشی براساس فیلترهای گبور برای تطابق تصاویر اثر انگشت استفاده شده است که در برابر افزودن نویز به

مسیریابی، مدل‌سازی و تحلیل کارآیی، و خواص شبکه ستاره حمید سربازی آزاد (استادیار)

نمودار ستاره که به عنوان جایگزینی مناسب برای شبکه معروف فوق مکعب معرفی شده، پیش‌تر خواص آن به خوبی مطالعه شده است. بیشتر این مطالعات در مورد خواص هم‌بندی و الگوریتم‌های مختلف بر روی این شبکه بوده است و هیچ کدام از این مطالعات تاکنون کارایی گراف ستاره را بررسی نکرده‌اند.

در این گزارش به مسائلی از این شبکه می‌پردازیم که در پژوهش‌های قبلی انجام نشده‌اند؛ مسائلی از قبیل خواص ترکیباتی شبکه ستاره، مقایسه‌ی روش‌های مسیریابی مختلف و ارائه یک روش مسیریابی با کارایی بالا، مدل‌سازی ریاضی کارایی این شبکه، بررسی مسئله توسعه بار در این نوع شبکه، و همچنین ارائه یک شبکه‌یی جدید مبتنی بر شبکه ستاره که رقیبی مناسب برای شبکه هم مشهور است.

استنتاج بی‌مربی گرامر زبان فارسی

غلامرضا قاسم‌ثانی (استادیار)

هشام فیلی (دانشجوی دکتری)

امیر هدایتی (دانشجوی کارشناسی)

كمبود وجود پایگاه‌های درختی جملات در زبان‌های مانند فارسی، ما را بر آن داشت که به توسعه‌ی روش‌های استنتاج گرامری که به داده‌های درختی نیاز نداشته باشند، پردازیم. متأسفانه تاکنون، کیفیت روش‌های بی‌مربی نسبت به روش‌های بامربی بسیار پائین است. الگوریتم درون-برون، یکی از الگوریتم‌های بی‌مربی استنتاج گرامر است، که به منظور توسعه انتخاب شده است. در این پژوهه با افزودن مفهوم سابقه به مدل گرامر، دو نوع الگوریتم مبتنی بر سابقه‌ی بی‌مربی بر مبنای الگوریتم درون-برون ارائه شده است، که به آنها HIO و MIO گفته می‌شود. آزمایشات مختلف روی زبان فارسی نشان می‌دهد که اعمال چنین ایده‌هایی سبب بهبود قابل توجهی در کیفیت گرامر تولید شده خواهد شد.

نگه‌داشت قابلیت دید در یک چند ضلعی با اشیاء متحرك

محمد قدسی (استاد)

علیرضا زارعی (دانشجوی دکتری)

یکی از مسائل پایه در برنامه‌ریزی حرکت و تعیین مسیر حرکت یک متتحرك که کاربردهای دیگری در گرافیک، نورپردازی و متتحرك سازی دارد، محاسبه‌ی فضای قابل دید با توجه به موانع موجود در محیط اطراف آن است. در این مسئله برای یک نقطه‌ی مشخص هدف یافتن تمام نقاطی از فضای مورد نظر است که با قرار دادن یک منبع نوری در آن نقطه روش می‌شوند. برای گونه‌های مختلف این مسئله الگوریتم‌های مختلفی ارائه شده‌اند که در این پژوهش گونه‌ی خاصی از آن بررسی می‌شود که در آن فضای مورد نظر به صورت

بررسی اثر خطاهای SEU در تراشه‌های برنامه‌پذیر با حافظه‌های SRAM

سید قاسم میرعمادی (دانشیار)
حمیدرضا زرندی (دانشجوی دکتری)

امروزه سیستم‌های تعییه شده نقش قابل ملاحظه‌یی در زندگی روزمره ایفا می‌کنند، به طوری که عدم ارائه سرویس مطمئن از سوی آنها موجب بروز خسارات سنگین جانی و مالی می‌شود. در این سیستم‌ها، استفاده از تراشه‌های برنامه‌پذیر به دلیل برخورداری از ویژگی‌های قابل توجه مانند کارایی بالا، حجم کم، توان مصرفی پائین، کاهش هزینه تولید سیستم و قابلیت پیکربندی مجدد حتی از راه دور، بسیار مورد توجه قرار دارند. اما با توجه به اینکه پیکربندی این تراشه‌ها به‌ویژه در حافظه‌های SRAM ذخیره می‌شود، آنها به خطاهای محیطی همچون SEU حساس بوده و در نتیجه ممکن است به خرابی کل سیستم منجر شود. هدف این پژوهه بررسی و مطالعه‌ی آثار این نوع خطاهای در سیستم‌های مبتنی بر FPGA است. در این راستا با استفاده از روش تربیق خطاهای SEU، رفتار سیستم‌های مبتنی بر FPGA بررسی می‌شود.

افزودن امکان توصیف و وارسی سیستم‌های حاوی عدم قطعیت و سیستم‌های احتمالاتی به ابزارگان CZ

سید حسن میریان حسین‌آبادی (استادیار)
حسن حقیقی (دانشجوی دکتری)
محمد صاقد مکارم (دانشجوی کارشناسی ارشد)

این پژوهه‌ی تحقیقاتی به منظور استفاده از ابزارگان توصیف و وارسی تهیه شده در طرح‌های قبل برای توصیف و وارسی سیستم‌های حاوی عدم قطعیت و سیستم‌های احتمالاتی تعریف شده است. در سال اول این طرح به بررسی خصوصیت عدم قطعیت و احتمالاتی بودن در توصیف، نحوه‌ی توصیف و وارسی آن، قواعد لازم برای وارسی، نحوه‌ی تبدیل توصیف حاوی این دو خصیصه به توصیفی که قابل توصیف و وارسی در ابزارگان باشد پرداخته شد. در سال دوم پس از تکمیل مطالعات انجام شده در خصوص نحوه‌ی توصیف و وارسی سیستم‌های حاوی ویژگی‌های غیرقطعی و احتمالاتی، امکان توصیف این‌گونه سیستم‌ها به ابزارگان ریاضی CZ افزوده شد. وجود عدم قطعیت در توصیف یا احتمالاتی بودن آن از خصیصه‌های توصیف در سطح بالای انتزاع است. لذا توصیف‌کننده را نباید به قطعی بودن توصیف محدود کرد. افزودن این امکان به ابزارگان CZ کمک مؤثری در تسهیل درامر توصیف و وارسی این‌گونه سیستم‌ها است.

تصاویر مقاوم بوده و در نتیجه‌ی اعمال نهان‌نگاری به تصاویر اثرانگشت تأثیر سوئی بر تطابق آثار انگشت نخواهد گذاشت.

بازسازی سیگنال صوت براساس مدل‌های غیرخطی و تبدیل موجک

محمد تقی منظوری (استادیار)
سعید آیت و امیر مرادی (دانشجویان دکتری)

در این پژوهه، مسئله‌ی بازیابی طیف از دست رفته‌ی سیگنال صوت مورد بررسی قرار گرفته است. برای بهره‌برداری بهینه از پهنای باند موجود در شبکه‌های تلفن و موبایل، پهنای باند سیگنال صوت به حدود صفر تا ۴۰۰۰ هرتز محدود می‌شود. این عمل باعث می‌شود که پهنای باند صوت محدود شده و قابلیت فهم آن کاهش یابد.

یکی از موضوعات جالب در حوزه‌ی پردازش سیگنال‌های صوتی، بازیابی اطلاعات از دست رفته از روی اطلاعات موجود است تا بتوان بدون تغییر پهنای باند سیگنال در کانال، قابلیت فهم آن را تا سطح مطلوبی افزایش داد. برای این منظور باید اطلاعات از دست رفته‌ی سیگنال در باند ۴۰۰۰ تا ۸۰۰۰ هرتز را از روی اطلاعات دریافتی بازسازی کرد. در این پژوهش یک الگوریتم بهنگام که در حوزه‌ی زمان کار می‌کند ارائه شد و نتایج حاصله از شبیه‌سازی‌های آن آورده شده است.

درستی‌یابی ترکیبی برای توصیفات منطق‌های زمانی علی موقر حیم‌آبادی (دانشیار) محمد ایزدی (دانشجوی دکتری)

وارسی الگوی روشی برای اعتبارسنجی سیستم‌های همرونده یا واکنشی با تعداد حالات متناهی است که در آن کل فضای حالت مدل سیستم مورد بررسی قرار می‌گیرد. هرچند این روش نیاز به دخالت مستقیم انسان ندارد، ولی ممکن است تعداد حالات چنان زیاد شود که امکان ذخیره‌ی تمام آنها در حافظه و بررسی آنها وجود نداشته باشد. این مشکل به مسئله‌ی انفجار حالات شهرت دارد. برای مقابله با مشکل انفجار حالات روش‌های مختلفی پیشنهاد شده است.

از مهم‌ترین این روش‌ها می‌توان به روش‌های وارسی الگوی نمادین، ترتیب جزئی، تقارن، درستی‌یابی ترکیبی، روش‌های مبتنی بر افزایش درجه انتزاع مدل و همچنین هم‌ارزی اشاره کرد. در این پژوهش ضمن مروری بر روش‌های موجود در مواجهه با مسئله‌ی انفجار حالات به طور خاص به بررسی روش‌های درستی‌یابی ترکیبی و مقایسه‌ی آنها با یکدیگر پرداخته شده است، و به‌ویژه دو روش کمینه‌سازی ترکیبی و روش استدلال مبتنی بر فرضیه - تضمین مورد بررسی و مقایسه قرار گرفته‌اند.

